

Sygn. akt II CSK 732/16

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku A. z siedzibą w Nikozji
przy uczestnictwie Fundacji H. w W.
o wpis w dziale III Księgi wieczystej Kw (...),
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 grudnia 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 7 września 2015 r., sygn. akt III Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik uczestnika Fundacji H. z siedzibą w W. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 7 września 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.

Uzasadniając nieważność postępowania autor skargi kasacyjnej wskazał na naruszenie art. 129 § 4 k.p.c. przez niezastosowanie, a w konsekwencji nierzetelne zbadanie umocowania wnioskodawcy do działania. Pełnomocnik uczestnika wskazał, że postępowanie sądu w zakresie badania dokumentów zagranicznych uwierzytelniających umocowanie „nie licuje z wagą badanej okoliczności, jako że dotyczy okoliczności umocowania wnioskodawcy, a więc jest to okoliczność formalna jaka powinna być wnikliwie zbadana”.

W judykaturze Sądu Najwyższego prezentowany jest pogląd, zgodnie z którym wymaganie należytego umocowania pełnomocnika procesowego pod rygorem nieważności ustanowione jest w interesie tej strony, która z tego pełnomocnictwa korzysta (wyrok SN z dnia 25 marca 1999 r., III CKN 209/98, nie publ.). Tylko zatem ta strona może powołać się na nieważność postępowania z powodu nieprawidłowości w udzieleniu pełnomocnictwa oraz tylko na korzyść

tej strony podlega rozważeniu przez sąd z urzędu zarzut nieważności postępowania z powodu nienależytego umocowania jej pełnomocnika. Strona skarżąca zatem nie może ani w apelacji, ani w skardze kasacyjnej lub innym środku prawnym podnieść skutecznie zarzutu nieważności postępowania z powodu niewłaściwego umocowania pełnomocnika strony przeciwnej (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2000 r., IV CKN 209/00, nie publ.; z dnia 7 kwietnia 2004 r., IV CK 661/03, nie publ.).

W opozycji do tego stanowiska pozostają orzeczenia Sądu Najwyższego, w których przyjmuje się, że uprawnienie do powołania się na brak właściwego umocowania pełnomocnika przysługuje obu stronom (wyrok SN z dnia 16 lutego 2012 r., III CSK 195/11, OSNC 2013, nr 3, poz. 49; uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014 nr 11, poz. 108).

Szczegółowa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz akt sprawy nie dostarczyła podstaw do uznania, że zaskarżone postanowienie, wydane w postępowaniu wieczystoksięgowym, a więc w postępowaniu, w którym kognicja sądu jest z mocy art. 626⁸ k.p.c. ograniczona, zapadło w warunkach nieważności. Należy ponadto podkreślić, że Sąd drugiej instancji w sposób kompleksowy i wyczerpujący wyjaśnił motywy, którymi kierował się uznając pełnomocnika wnioskodawcy za umocowanego do działania.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).